

Benvinguts a la capital de l'oci!

És el motor turístic del País Valencià, el bressol d'una activitat que ha transformat l'economia del litoral de les comarques d'Alacant. És l'oci-urbs per excel·lència, el paradís de la diversió i el paradigma del turisme de masses. Benidorm és això i molt més.

Benidorm reunia totes les característiques per convertir-se en allò que és avui. Això ho va tenir clar l'alcalde franquista Pere Zaragoza –que demana per a gaudi personal les dues estàtues del Generalíssim recentment retirades pel Govern espanyol– quan va aprovar el Pla d'Ordenació Urbana de l'any 1960. Aquest document és el punt de partida d'un disseny urbà fet per passar de poble menut a gran ciutat. Una gran avinguda, la del Mediterrani, paral·lela a la platja de Llevant, convertia Benidorm en capital de l'allotjament. La iniciativa, unida al fenomen sociològic de les vacances d'estiu, va obrir les portes del futur a la ciutat. Als anys setanta, els propietaris de terrenys a primera línia de platja van tenir clar que calia vendre les barques de pesca i demanar crèdits per construir el seu futur a terra ferma.

Així van nàixer els primers hotels i apartaments turístics. Britànics i alemanys, però també els madrilenys, volien gaudir del microclima que asseguraven que hi ha per les contrades de la Marina Baixa. Els preus baixos garantien una major afluència de visitants. Així, i amb el problema de la manca d'aigua sempre present, Benidorm s'ha

convertit en un generador de riquesa que, lluny d'estancar-se, creix i creix, aliena a les crítiques.

"Democratitzar l'oci". La frase és de Pere Zaragoza, i és que el turista de Benidorm no vol platges solitàries ni discoteques buides. Vol gent. I gent, no li'n falta, de fa anys. De fet, segons l'Institut Nacional d'Estadística (INE), al 2003 hi va haver un total de 10.240.132 pernотacions. Destaquen els mesos de juliol, agost i setembre, però no cal oblidar que un dels èxits turístics de Benidorm és haver aconseguit que en èpoques poc turístiques els hotels estiguen oberts..., i plens.

Benidorm és, a l'hivern, un lloc ideal perquè aquest client gaudisca d'un clima temperat i d'unes activitats atractives, com ara els balls als recintes de primera línia de platja o les excursions organitzades. Els anglosaxons són l'al-

tra gran borsa de visitants. Per a molts, Benidorm és un prolongament de la Gran Bretanya, i a dues hores d'avió, poc més del que alguns tarden a arribar a la feina diàriament. De dalt a baix del carrer Girona, principalment, es troben els pubs anglesos, els bars amb menjar propi d'aquestes terres i els hotels farcits de turistes d'aquesta nacionalitat. Molts han decidit, fins i tot, establir-s'hi de manera definitiva. Un cas semblant al dels neerlandesos i belgues.

En canvi, el turista alemany va deixar d'anar en massa a Benidorm a la dècada dels seixanta, fugint de l'escassetat d'aigua que ja patia la ciutat. Fins i tot arribaven vaixells carregats d'aigua dolça per evitar la crisi que afectava els hotels, però va ser un colp mortal per al turisme centreeuropeu. La solidaritat dels municipis pròxims, com ara Beniardà, va ser fonamental per obtenir recursos hídrics suficients. Avui, i en

Benidorm és un prolongament de la Gran Bretanya, i a dues hores d'avió, poc més del que alguns tarden a arribar a la feina diàriament.

agraïment a aquesta col·laboració, Benidorm encara aporta una important quantitat de diners perquè Beniardà puga celebrar les seues festes patronals. Les conduccions que van connectar amb els canals del Taibilla han solucionat, de moment, aquesta mancança.

Com Madrid o Londres. Les places hoteleres han estat un pilar bàsic de l'economia local. Benidorm ha passat de tenir poc més d'un hostel als anys cinquanta a disposar d'una planta que, d'acord amb dades de 31 de desembre de 2004, sumava 37.908 llits, un volum semblant al de Madrid, Roma o Londres, només superat clarament per París. Per a la ciutat, la crisi dels primers anys noranta va comportar un revulsiu. Els empresaris van fer seua la màxima de renovar-se o morir, i, amb els establiments ja gairebé amortitzats, van començar a adaptar els seus per poder convertir Benidorm en una ciutat moderna.

Eduardo Zaplana, que s'havia fet amb l'alcaldia a la fi del 1991 gràcies a la trànsfuga socialista Maruja Sánchez, va apostar en aquesta direcció. I no sols com a primer edil, perquè al poc temps de convertir-se en cap del Consell, el 1995, Zaplana va autoritzar que el Pla General d'Ordenació Urbana (PGOU) de la ciutat fóra modificat per permetre que els hotels cresqueren en alçària i volum, per ampliar les habitacions. Allò va batejar-se com a "premi hoteler". Una figura legal que, gràcies al vistiplau de l'aleshores Conselleria d'Obres Públiques, Transport i Urbanisme, va fer possible que aquesta reconversió resultara rendible per als hotelers. Per a molts d'ells significava poder continuar generant una atracció en un turisme massiu.

Un d'aquests hotels s'ha convertit en una icona de la ciutat. L'hotel Bali, amb prop de 800 habitacions i amb el rècord de ser el més alt d'Europa, s'ha convertit en la imatge del Benidorm

modern, una ciutat que, d'aquesta manera, s'estén cap a l'altra platja de referència, la de Ponent, i que ja no tan sols mira cap a la mar sinó també cap a l'interior de la Marina. Així, es va inaugurar l'any 2000 Terra Mítica, un intent d'ampliar l'oferta turística local més enllà del sol i la platja que fins ara no ha generat l'atracció que s'esperava. El parc, marcat per la gestió que han realitzat dirigents triats directament per Zaplana, va entrar el 2004 en situació de suspensió de pagaments i continua sense atraure el mercat turístic que visita Benidorm. Als anglesos no els fa el pes i el turisme espanyol té al seu abast ofertes ben semblants, com Port Aventura a Catalunya, Isla Mágica a Sevilla o Warner Bros a Madrid. Així, Terra Mítica depèn més de Benidorm que Benidorm de Terra Mítica.

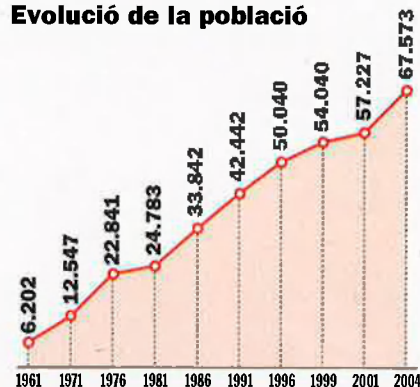
Aviat s'inaugurarà el complex Real de Faula, ubicat al costat de Terra Mítica, que serà explotat per la cadena hotelera Sheraton. Comptarà amb dos hotels, un de cinc estrelles –l'únic que hi haurà a la ciutat– i un altre de quatre. Amb aquests es pretén captar un altre tipus de turista: el que vol gaudir dels camps de golf. Benidorm en tindrà dos. Al costat, a més d'aquests dos hotels, dos més, que també estaran a la rodalia de Terra Mítica i un altre parc d'oci, Terra Natura, ja inaugurat, el quart complex (cal sumar-hi Mundomar i Aqualandia). En total, Benidorm té actualment 129 hotels.

Els apartaments turístics també han ajudat a conformar el panorama urbà de la localitat, un negoci sovint il·legal perquè, de fet, la majoria dels establiments no estan sotmesos a cap regulació i els propietaris demanen quantitats desorbitades per llogar-los.

Números infinits. El desembre del 2004 hi havia 67.000 persones registrades al padró municipal, el 27% de les quals són de fora de l'estat. Més enllà del que diuen els documents, Benidorm té una població que a l'estiu pot

BENIDORM EN XIFRES

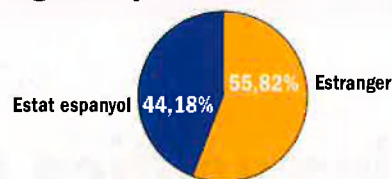
Evolució de la població

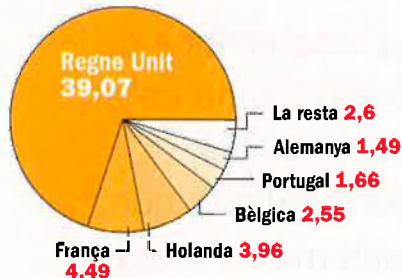
Places hoteleres

	TOTAL	★★★★	★★★	★★	★
1996	32.074	2.558	18.075	9.838	1.603
1997	33.188	2.999	20.484	8.733	972
1998	33.153	4.472	19.077	8.658	846
1999	33.718	4.732	20.802	7.150	1.034
2000	33.652	5.585	20.217	6.782	1.067
2001	33.817	6.026	20.352	6.438	1.001
2002	35.936	9.274	19.687	6.074	903
2003	37.184	10.595	19.914	5.622	1.053
2004	37.908	11.051	19.912	6.132	813
Estat espanyol 2001	5,834	8,037	1,839	-4,216	-550
	18,19%	314,19%	10,17%	-42,85%	-34,31%

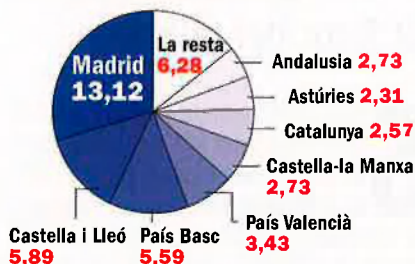
Distribució de visitants segons la procedència

Visitants estrangers

Visitants de l'estat espanyol

Font: Ajuntament de Benidorm

Benidorm disposa d'una planta hotelera que, d'acord amb dades del 2004, suma 37.908 llits, un nombre semblant al de Madrid, Roma o Londres

Les botigues de sabates es barregen amb els plats de pollastre a escassos metres de la platja.

superar el mig milió d'habitants. El consum d'aigua potable, xifrat en 12.489.590 metres cúbics l'any, o el volum de residus, 62.269.120 quilograms l'any, sempre segons l'Ajuntament, són dades que reflecteixen també com és de gran la quantitat de turistes.

La política turística de Benidorm, tanmateix, en aquests moments camina cap a una direcció diferent a la duta fins ara. Els gestors volen obrir nous mercats als països de l'Est i, sobretot, tractar de recuperar el turisme familiar i jove, que ara mateix està en declivi, pels nivells de soroll de les discoteques situades a primera línia de platja. Les pressions dels hotelers a l'Ajuntament per intentar disminuir aquest aspecte ja s'han fet sentir. En principi, el municipi considerava que era viable fer compatible aquests negocis d'oci nocturn amb un descans tranquil d'un altre tipus de visitants. Però, finalment, foren els joves els que abandonaren Benidorm. Els concerts musicals amb figures de primer ordre, que per exemple no passen per València, han de ser el primer graó d'aquesta pujada. És el més recent reptre d'una localitat que en realitat és un imant de turistes.

A. V. Santamaría

Una política de personalitats

La vida política de Benidorm ha estat marcada per personalitats que, amb més o menys encert, han marcat el futur del municipi.

Sense cap mena de dubte, l'alcalde més important de Benidorm, per la seua visió de futur, ha estat Pere Zaragoza, que als anys seixanta va marcar la direcció que havia de seguir l'economia d'aquest ex-menut

poble de pescadors. Al marge de fonamentar les bases de la política urbanística amb el pla general, Pere Zaragoza va posar en marxa les primeres iniciatives de promoció turística. Ell va idear el Festival de la Cançó que, no ara però sí en aquella època, va fer conèixer arreu el nom de Benidorm. A més, des de la Diputació, que també va presidir, l'emblemàtic alcalde multiplicà per 120 el pressupost de promoció turística de les comarques del sud. Ningú com ell va veure que el futur de Benidorm estava dirigit al turisme, i així ho va fer saber, fins i tot, al mateix Francisco Franco, alguns consellers del qual eren reticents a l'expansió.

L'arribada de la democràcia va canviar per complet el rumb del municipi,

així com la política turística. El 1983, els socialistes, encapçalats per Manuel Catalán Chana, van guanyar les eleccions i van centrar la seua tasca al municipi. El Govern local del PSPV-PSOE va iniciar una política de construcció d'infraestructures en una població que s'havia quedat enrere i que arrossegava un clar dèficit en la gestió de determinats serveis municipals.

Amb els socialistes, però, la promoció turística es convertí en una mostra folklòrica que acabà per passar factura al sector a principi dels anys noranta. Inicià una promoció de la localitat basada en els agermanaments amb altres localitats i en les paelles gegants. La fórmula utilitzada pels socialistes per